Algemene beschouwingen 2025 CDA Staphorst

Inleiding

Voorzitter, dit zijn mijn derde algemene beschouwingen en toch moeten we weer stil staan bij de situatie in de wereld. De hoop op betere tijden blijft, maar de ellende die dagelijks nog het leven van vele mensen verwoest heeft onmiskenbare gevolgen voor ons leven. De huidige generaties hebben vrijheid gekend en mogen zich daarmee gelukkig prijzen, maar we zien hoe kwetsbaar die vrijheid is en dat dat in een oogwenk kan veranderen. De situatie in Oekraïne en Israël dwingt ons ook om in de spiegel te kijken. Nu er een oorlog woedt op ons eigen continent is het geen ver-van-ons-bedshow meer. Wij moeten ook ons steentje daaraan bijdragen. De landelijke politiek heeft daarin uiteraard een leidende rol, maar dat wil niet zeggen dat gemeenten daarin niets kunnen betekenen. Het CDA juicht het dan ook van harte toe dat ons college de hand heeft opgestoken toen Defensie aan het kijken was naar uitbreidingsmogelijkheden. Wij hebben al een munitiedepot en dat kan wellicht worden uitgebreid om zo een bijdrage te kunnen leveren aan de grotere reserve die nodig is. Munitiedepots en oefenterreinen zijn van vitaal belang om onze krijgsmacht op de benodigde sterkte te krijgen en kwaliteit te kunnen waarborgen. Dat vergt van ons allemaal iets; sommigen leveren een actieve rol in de krijgsmacht en anderen zullen wellicht enige overlast ervaren. De vraag is wel of een uitbreiding van het huidige depot een uitbreiding van overlast zal opleveren. Tijdens de informatieavond heeft Defensie een kaartje gepresenteerd van het worst-case scenario en vergelijken we dat met de huidige zonering dan is het maar de vraag of een uitbreiding ingrijpende veranderingen van de huidige zonering zal opleveren.

Wij vinden dat onze militairen goed moeten kunnen functioneren en als dat een inspanning van onze gemeente vraagt, dan zijn wij daartoe bereid. Het is immers niet uit te leggen dat onze militairen, die wellicht de hoogste prijs betalen voor onze vrijheid, niet het nodige krijgen omdat wij enige overlast niet wenselijk vinden. Dat vinden wij dan een acceptabele prijs omdat onze vrijheid onbetaalbaar is.

Woningbouw en leefomgeving

Voorzitter, we hebben als gemeente grote ambities op het gebied van woningbouw en dat onderschrijven wij volledig. Er is een groot behoefte aan meer woningen en daar hebben we als raad en college al de nodige stappen in gezet. De ambitie is groot, maar voor ons geldt dat kwantiteit en kwaliteit hand in hand gaan. Door alleen maar woningen te bouwen, bouw je nog geen gemeenschap. Bij de inrichting van nieuwe projecten moet er rekening worden gehouden met speelveldjes, groen en plekken voor ontmoeting. Een gemeenschap beperkt zich echter niet alleen tot je directe woonomgeving. Ook de voorzieningen moet op peil zijn, zowel op cultureel en sociaal gebied, maar ook zeker op het gebied van sport. In Staphorst hebben we een gemeentelijk sportpark waarvan VV Staphorst de hoofdgebruiker is, maar dat ook mogelijkheden biedt om het multifunctioneler in te zetten. Tijdens het bezoek van de Commissaris van de Koning mocht de raad toeschouwer zijn van een mooi gesprek over de toekomst van het sportpark. Mooi om te zien dat er vanuit alle hoeken van de samenleving er behoefte is aan een multifunctioneel sportpark. Niet alleen de voetbalvereniging heeft er belang bij, maar ook de basisscholen, de middelbare school, de buurtsportcoaches en wij sluiten niet uit dat er nog meer partijen zijn. Wij zien dan ook halsreikend uit naar het voorstel om het Noorderslag multifunctioneler te maken en Staphorst een sportpark te geven waar iedereen plezier aan beleeft. Sport verbindt en verbroedert en juist dat kunnen we in deze onstuimige tijd goed gebruiken.

Bedrijven

Bij de behandeling van de Zomernota hebben wij aangegeven dat we graag zien dat er een start wordt gemaakt met de ontwikkeling van de Esch V. Daarop kwam de reactie dat het daar nog te vroeg voor was maar dat de verwachting is dat wellicht bij de begroting meer duidelijkheid kan komen. Wij zijn benieuwd wat dan nu ook de status is. Er is een grote behoefte aan de ontwikkeling van dit nieuwe industrieterrein. De ondernemers hebben perspectief nodig en dit college zal duidelijkheid moeten geven. Wij vinden dat dit project voortvarend opgepakt moet worden en de voorbereidingen alleen al vergen veel tijd en inzet en daar kan nu al mee worden begonnen.

De Esch V, het munitiedepot en ook een gebied voor windmolens ligt behoorlijk in de buurt van het voorkeurstracé van Tennet. Tennet wil een nieuwe elektriciteitssnelweg aanleggen en zal daardoor door onze gemeente moeten. Wat zijn de gevolgen van dit voorkeurstracé voor de eerder genoemde ontwikkelingen? Daarbij moet opgemerkt worden dat een eventuele uitbreiding van het munitiedepot wellicht ook gevolgen kan hebben voor de infrastructuur en er zijn op dit moment veel onduidelijkheden over hoe de omgeving van het depot, de Esch V en de nieuwe windmolens eruit komt te zien. Door de gedeputeerde is

aan gegeven dat met enige creativiteit bijvoorbeeld een bedrijventerrein goed ingepast kan worden, maar de volgorde lijkt ons verkeerd. Eerst meer duidelijkheid over de ontwikkelingen in dat gebied voordat een derde partij, zoal Tennet, bezig kan met uitvoering waardoor onze eigen ontwikkelingen wellicht deels op slot kunnen komen te staan. Het mag dan zo zijn dat de gedeputeerde geruststellende uitingen heeft gedaan, maar die geruststelling heeft de CDA fractie niet, helemaal niet wanneer je dat beziet in het licht van de opstelling van de provincie in bijvoorbeeld het energiedossier. Wat ons betreft heeft het handelen van de provincie in dat geval er wel voor gezorgd dat wij met verscherpte aandacht kijken naar het optreden van de provincie.

Financiën

Deze begroting laat een mooi resultaat zien, wat dat betreft zou je een negatieve toon toch niet verwachten. De uitdagingen van de financiën zijn dan ook niet incidenteel, maar structureel van aard. Voor bijna alle projecten is er een structurele dekking nodig en daar zit nou juist het probleem. De Rijksoverheid kort gemeenten enorm en dat zorgt ervoor dat er weinig structurele middelen zijn. Dan zullen wij daar ook anders mee om moeten gaan dan dat we tot nu toe gewend zijn. Zo kan er bijvoorbeeld scherper worden gekeken naar de mogelijkheden om bepaalde projecten te temporiseren en zo wat meer ruimte te creëren. In dat kader komen dan ook vragen op of er projecten zijn die wellicht in de tijd kunnen worden verschoven, daarbij moet er natuurlijk ook worden gekeken of er wellicht subsidies aan hangen die je niet wilt mislopen.

Een andere mogelijkheid is wellicht om kritisch te kijken naar waarderingen en afschrijvingen. Door bijvoorbeeld meer risico te nemen zou er ruimte kunnen ontstaan. We zijn als gemeente vaak aan de voorzichtige kant en dat is natuurlijk verstandig, maar soms moet je voor het algemeen belang ook meer risico durven nemen.

Een optie die, naar alle waarschijnlijkheid, het meest effect zal hebben is het lenen van geld. Dat zijn wij als Gemeente Staphorst niet gewend, we hebben altijd gezonde financiën gehad en konden onszelf redden. Daar lijkt nu toch wel een einde aan te komen omdat de structurele middelen dreigen op te drogen en we nog de nodige ambities hebben. De vraag is dan wel of we dat zonder vreemd vermogen kunnen realiseren.

Tot slot

Voorzitter, we hebben veel ambities en daar is het college druk mee bezig. Er is weinig ruimte voor nieuwe zaken en al helemaal niet wanneer deze gepaard gaan met een structurele last. Wij zullen als raad het komende jaar veel afwegingen moeten maken over welke plannen

wel of geen doorgang kunnen vinden. Dat is een andere werkwijze dan we gewend zijn, voorheen kon het bijna niet op. We zijn altijd scherp geweest op de financiën maar er was ook vaak veel mogelijk, daar lijkt nu een einde aan te komen.

Kijken we naar de oorlog in Oekraïne, dan leren we als land dat we de afgelopen jaren te veel gewend zijn geraakt aan onze rooskleurige situatie en dat vereist nu een andere insteek. Dat geldt op een vergelijkbare manier ook voor onze gemeentefinanciën.

Niet alles is maakbaar door de overheid en een samenleving staat en valt met mensen die omzien naar elkaar, elkaar een helpende hand bieden en een beetje inschikken voor elkaar. Dat is een verantwoordelijkheid die wij allemaal hebben te nemen. De overheid kan niet alle problemen oplossen, de samenleving heeft daarin een eigen rol waarbij niet het individu voorop staat. Alleen op deze manier bouwen we een duurzame samenleving die een goed fundament biedt voor de toekomst.

5 november 2024,

De fractie van CDA Staphorst,
Genevive Compagner
Arjan Hokse
Suzan Hokse